(13/12) ~ (3/12)

ַמְי־יִתְּנַנִי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אָרְחָים וַאֲצֵוְכָה אַת־עַמִּי בּוְאֵלְכָה מֵאָתָּם כִּי כָלָם מְנָאֲפִים עֲצֶרֶת בְּנְרִים: נִיַּדְרִיכִּוּ אֶת־לְשׁוֹנְם קַשְׁתָּם שָּׁבֶּר וְלָא לֶאֱמוּנָה גָבְרָוּ בָאָרֶץ כִּיֹ מֶרָעָה אֶל־רָעָה וּיָצֵאוּ וְאֹתֵי לְא־יָדָעוּ ּנְאָם־יְהֹנֶה: אָישׁ מֵרֵעַּהוּ הָשְּׁמֵּרוּ וְעַל־כָּל־אָח אֵל־תִּבְטֶחוּ כַּיְ כָּל־אָח י עָקוֹב יַעְקֹב וְכָל־הַעַ רָכִיל יְהַלְּף: וְאָישׁ בְּרֵעֵהוּ יְהְתֵּלוּ וְאֶמֶת לָא יְרַבֵּרוּ הּ לִמְּדָוּ לְשׁוֹנָם דַּבֶּר־שָׁבֶּר הַצָּנָה נִלְאִוּ: שְׁבְּחָך בְּתַוֹךְ מִרְמָה בְּמִרְמָה מֵאֲנִיּ יַדְעַת־אוֹתָי נָאָם־יִהֹנָה:

~>(3)

- Feil

Sc1-

סְבָבֻנִי בְבַּחַשׁ אֶפְרַיִם וּבְמִרְמָה בֵּית ף יִשְּׂרָאֵל וְיהוּדָּה עָד רָד עִם־אֵׁל וְעִם־קְדוֹשִים נְאֱמֵן: אֶפְרַיִם רֹעָה רֹנחַ וְרִדְרַ קּדִּים כָּל־הַיּוֹם כָּזָב זָשָׁד יַרְבָּה וּבְרִיתֹ עִם־אַשּוּר יִבְרַתוּ וְשֶׁמֶן לְמִצְרֵיִם ייּבֶל: וְנִיִים לֵיהֹנָה עִם־יְהוּנָדָה וְלִפְּקָּׁר עֵל־יַעֲלְבֹ כְּדְרָלָּיו כְּמָעֲלְלָיִו יְשִׁיב רָלוֹ: בַּבֶּטֶן עָקַב אֶת־אָחָיו וּבְאוֹעִ שָּׁרָה אֶת־אֱלֹהִים: וַיְשַּׂר אֶל־מַלְאָךּ י וַיֻּכָּׁל בָּכָה וַיִּתְחַנֶּן־לֻוֹ בֵּית־אֵל יִמְצְאֶׁנוּ וְשָׁם יְדַבֵּר עַמְנוּ:

mal N

א א מַשָּׁא דְבַר־יְהֹוָה אָל־יִשְּׂרָאֵל בְּיַד מַלְאָכִי: אָהַבְּתִּי אֶתְכֶם אָמֵר יְהֹוָה מֹלִאכי וַאָמַרְתָּם בַּמָּה אֲהַבְּתָנוּ הַלוֹא־אָח עַשָּׁו לְיַעַקֹב נָאַם־יְהֹוָה וֱאֹהָב אֶת־ ּ יַצֵּלְב: וְאֶת־צֵשָּׁו שָּׁנֵאָתִי וְאָשַּׁים אֶת־הָרָיוֹ שְׁמֶלֶה וְאֶת־נְחֲלָתוֹ לְתַנִּוֹת מִדְבָּר: ר בִּי־תֹאמַר אֱדׁוֹם רָשַּׁשְׁנוּ וְנָשׁוּב וְנִבְנָה חֲרָבׁוֹת כְּה אָמֵר יְהֹנָה צְבָאׁוֹת הָפָּה יִבָּנִוּ וַאֲנִי אֱהֶרָוֹס וְקֶרְאַוּ לָהֶם ֹנְבַוּל רִשְּׁעָה וְהָעֶם אֲשֶׁר־וָעַם יְהֹוָה עַר־עוֹלֶם: ּ וְעֵינִיכֶם תִּרְאֶיָנָה וְאַתֶּם הְּאֹמְרוּ יִנְדֵל יְהֹוָה מֵעַל לְנְכִּוּל יִשְּׁרָאֵל:

(n Dinj

<u>ִי לֵאֱ</u>דֹוֹם כָּה אָמַר יְהֹוֶה צִּבָּאוֹת הַאֵּין עוֹד חָכְמָה בְּחֵימֶן אֶבְדֶה עֵצָה מְבָּנִים יי נְסְרְחָה חָכְמָּחָם: נָסַוּ הָפְנוּ הֶעְמָיקוּ לְשֶּׁבֶת וְשְׁבֵי דְּדֶן כֵּי אֵיד עַשֶּׁי הַבַאתִי י עָלָיו צִת פָּקַדְתִּיו: אִם־בְּצִרִים בָּאוּ לָדְ לָא יַשְּאָרוּ עוֹלֵלְוֹת אִם־נַּנְּבִים י בַּלַיְלָה הִשְׁתִיתוּ דַיֶּם: בִּירְאֲנִי חָשֵּׁפְתִּי אֶתרעשָׁו וּלֵּיתִי אֶתרמִסְתָּלִיו וְנְחְבָּה יי לַא ייּכֶל שָׁדַר זַרְעֶוֹ וְאֶחָיו וּשְׁכֵנָיו וְאֵינְנוּ: עַזְבֶה יְתֹמֶיך אֲנִי אַחָיֶה וְאַלְמְנוֹתֶיף פִּי־כַּה אָמַר יְהֹנָה הָנֵה אֲשֶׁר־אֵין מִשְּפָּטָם ּלִשְׁתַּוֹת הַכּוֹסֹ שָׁתַוֹ יִשְׁתֹּוּ וְאַתָּה הוֹא נָלָה תִנָּבֶקה לָא תִנְּלָה כִּי שָׁתָה תִּשְׁמֶה: י כִּי בִי נִשְׁבַּשְׁתִּי נְאָס־יְהֹּוֶּה כִּי־יְשַׁמָּה לְחֶרְפָּה לְחַרֶב וְלִקְלָלָה חַּהְיֶה בְצְּרֶה יי וְכַל־עָבֶיהָ תִּהְיֻיָנָה לְחָרְבִוֹת עוֹלֶם: שְׁמוּעָה שָׁמַׁעְתִּי מֵאֵת יְהֹוָה וְצִיר בַּגוֹיִם מּ שֶׁלֶוּתַ הָתְּקַבְּצוּ וּלָאוּ עָלֶיהָ וְקוּמוּ לַפִּלְחָמָה: כִּי־הַנָּה קָפָׁן וְתַמִּיךּ בַּגּוֹיִם ש בָּוִנִי בָּאָדֶם: תִּפְלַצְתְּךָּ הִשִּׁיִא אֹתָךּ זְדָיֹן לִבֶּׁךְ שְׁכְנִי בְּחַנְנֵי הַפֶּּלַע תִּפְשָׁי מְרַוֹם יי גַּבְעֵה כִּי־תַנְבַּיהַ כַּנָּשֶׁר קּבָּׁך כִשְׁם אוֹרְידְהַ נְאָם־יְהֹנְה: וְהָיְתָה אֵדָוֹם לְשַׁמְּה יי פָּל עֹבֵר עָלֶּיהָ יִשָּׁם וְיִשְׁרָק עַל־בָּל־מַכּוֹמֵהָ: בְּמַהְפַּבֵּׁת סְרָּם וְעֵמֹרֶה יש וּשְׁכֵנֶיָהָ אָמֵר יְהֹנֶהָ לְא־יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ וְלְא־יָנִוּר בָּה בֶּן־אָדְם: הַנַּה כְּאַרְיֵה יַעֲלֶה מִנְּאַוֹן הַיַּרְדֵּן אֶל־נְוָהַ אֵיתוֹ כִּי־אַרְגִיְעָה אֲרִיצָּנוּ מֵעְלֶּיהָ וּמִי בְּחִוּר אַלֵיהָ אֶפְּלֶּד כִּי מָי כָמֹוּנִי וּמִי יְעִידָּנִי וּמִי־זֵהַ רֹעֶׁה אֲשֶׁר יְעֵמָּד לָבֵן שִׁמְעָוּ עֲצַת־יְהֹּוָה אֲשֶׁר יָעַץ אֶל־אֱדֹוֹם וּמַּׁחְשְׁבוֹתִּיוּ אָשֶׁר חָשָׁב אֶל־יְשְׁבֵּי תִימָן אִם־לָוֹא יִסְחָבוּם צְעִירֵי הַצֹּאן אִם־לָא יַשִּים כא צַלֵיהָם נְוָהֶם: מִקּוֹל נִפְּלֶּם רֶצְשָׁה הָאָרֶץ צְעָלֶּה בְּיִם־סִוּף נִשְׁמַע קוֹלָה: בּב הָנֵהְ כַנַּפֶּשֶׁר יְשָלֶה וְיִרְאֶׁה וְיִפְּלִשׁ כְּנָפָיו עַל־בָּצְרֶה וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי אֱדוֹם בַּיִּוֹם הַהוֹא כְּלֵב אָשֶׁה מְצֵרֶה:

בְּ מַשָּׂא דּוּמָה אַלַיֹּ לְרָא מִשֵּׁלִּיר שֹׁמֵר מַה־מִּלֵּיִלָּה שֹׁמֵר מַה־מִּלֵּיל: אָמַר שֹׁמֵׁר אָתָה בָּקר וְנַם־לֻיִּלָה אִם־תִּבְּעָיוּ בְּעֵיוּ שָׁבוּ אֵתָיוּ:

, 1V ,

رج دی

(a1 H)

יא כָּה אָמַר יְהֹּוָה עַל־שְּׁלשָׁה פִּשְּׁעֵי אֱדֹּוֹם וְעַל־אַרְבָּעָה לָא אֲשִׁיבֶנוּ עַל־רְרְבְּפׁוֹ יבּ בַחֲרֶב אָחִיוֹ וְשִּׁחָת רְחֲמִיוֹ וַיִּטְרָף לָעֵד[ּ] אַפּֿוֹ וְעֶבְרָתִוֹ שְׁמָרָה גָצַח: וְשִּׁלַחְתִּי אַשׁ בְּתִימֵן וְאָרָלָה אַרְמִנִּוֹת בָּצְרָה:

r Seil Can

עבדה א א חֲוֹלְ עְּבַדְיָהָ כְּה־אָמֵר אֲדֹנָי יֱהֹוֹה לֶאֱדֹוֹם שְׁמוּנְּה שְׁמַעְנוּ מֵאֶת יְהֹוָה וְצִירֹ ב בּגוֹים שְּלֶּח קוּמוּ וְנָקּיִמָה עָלֶיהָ לַמִּלְחָמֵה: הַנָּה קּטֶּן וְתַתִּךְ בּגוֹיִם בְּנִי אַתָּה י מְאָר: זְרָוֹן לִבְּדּ הִשִּׁיאֶּׁדּ שְּׂכְנִנְ בְחַנְנֵי־טֶלַע מְרָוֹם שִּׁבְתֻּוֹ אֹמֵר בְּלְבוֹּ מִי ר יְוֹרַדָגִי אָרֶץ: אָם־תַּנְפָּיהַ פַּנְּשֶׁר וְאָם־בֵּין כְּוֹכְבִים שִׁים אַנֵּגְדּ מִשְּׁם אוֹרְידְהַ ַהְלָוֹא יִנְנְבָרּ הַ נְאָם־יְהֹוֶה: אָם־צַּבְּיִם בָּאִרּ־לְךּ אָם־שַּוֹרְדֵי לַיְלָה אֵיךּ נְרְמֵׁיתָה הָלוֹא יִנְנְבָרּ י דַיָּם אִם־בְּצְרִים בָּאוּ לָּךְ הָלָוֹא יַשְׁאָירוּ עְלֵלְוֹת: אֵיךְ נְחְפְּשִׁוּ עַשְּׁוֹ נְבְעַוּ י מַצְפָנֵיו: עַד־הַנְּבַוּל שִׁלְּחוֹךּ כַּל אַנְשֵׁי בְרִיתָּׁדְּ הִשִּׁיאַוֹּדְ יְכְלִוּ לְהַ אַנְשֵׁי שְׁלֹמֶדְ ת לַחְמֶּדֹּ יָשָּׁימוּ מָווֹר מַחְמֶּיִּדְ אֵין מְבוּנָה בְּוֹ: הַלְוֹא בַּיָוֹם הַהָּוּא נְאָם־יְהֹנָה י וְהָאֲבַדְתָּי חֲכָמִים מֵאֱדֹּוֹם וּתְבוּנָה מַתַּר צִשְּׂו: וְחַתּוּ גִּבּוֹרֶיִדּ תִּיאָן לְמַצַּן יִבֶּרֶת־אָישׁ מֵהַר עֵשָּׁי מָקְּטֶל: מָחַמַּס אָתִיךּ יָעֲאָׁב הְּכַסְּ בּוֹשֵׁה וְנִּכְרַתְּ י לְעוֹלֶם: בְּיוֹם עֲמְדְךָּ מִנָּׁנֶד בְּיָוֹם שְׁכְוֹת וָרָים חֵילֵוֹ וְנְכְרִים בָּאוּ שְׁעָרָוֹ וְעַל־ יב יְרָוּשְׁלַּחַ יַדָּוּ גוֹרָל גַּם־אַתָּה כְּאַתַר מֵהֶם: וְאַל־תַּבֶא בְיוֹם־אָתִּיךּ בְּוֹם נָכְלוֹ י וְאַל־תִּשְּׁמַח לִבְנִי־יְהוּדָה בְּיָוֹם אָבְדָם וְאַל־תַנְבֵּל פָּיִף בְּיָוֹם צָרֶה: אַל־ ּחָבָוֹא בְשֵּעַר־עַמִּי בְּיָוֹם אֵידְּם אַל־תַּרֶא נַם־אַתָּה בְּרֶעָתוֹ בְּיַוֹם אֵידִוֹ וְאַל־ יי תִּשְׁלַחָנָה כְחֵילָוֹ בְּיָיֹם אֵירְוֹ: וְאָל־מַּצְמֹדׁ עַל־הַפֶּּׁרֶק לְהַכְּרָית אֶת־פְּלִישֵיו מּ וְאַל־תַּסְגַרָ שְּׂרִידָיו בְּיַוֹם צָרֶה: בִּי־קָרָוֹב יוֹם־יְהֹנָהָ עַל־בָּל־הַגּוֹיִם בְּאַשֶּׁר י עָשָּׁיתָ יֵעָשֶּׁה לֶּדְ נְמֻלְדָּ יָשִׁיב בְּרֹאשֶׁדְ: כִּי כַּאֲשֶׁר שְׁתִיתֶם עַל־תַּר קָדְשִׁי יי יִשְׁתִּוּ כֶּל־הַגּוֹיִם תָּמָיִד וְשָׁתִוּ וְלָעוֹ וְהָיָי כְּלוֹא הָוִיּ: וּבְהַר צִיָּוֹן מִהְיָה פְּלֵיטָה יי וְהָיָה אָבֶשׁ וְיֶרְשׁוּ בַּיִת יַעֲלֹּב אָת מוֹרָשִׁיהָם: וְהָיָה בֻּית־יַעַלֹּב אַשׁ וּבַיַת יוֹסֵף

לֵהָבָּה וּבֵית עֵשָּׁר לְלֵּשׁ וְדְלָקוּ כָהֶם וְאֲכָלָוּם וְלְא־יִהְיֶהְ שָּׁרִיד לְבֵית עֵשְׁׁוּ

•• פִּי יְהֹוָהָ דִּבֵּר: וְיִרְשׁׁוּ הַּנְּנֵב אֶת־הַר עַשְּׁוֹ וְהַשְּׁפֵלָה אֶת־פְּלִשְׁתִּים וְיִּרְשּׁוּ אֶת־

• שְּׁרֵה אֶפְבִּיִם וְאֵת שְּׁדֵה שְּׁמְרֶוֹן וּבִנְיָמֵן אֶת־הַנּלְעֵד: וְגָלֶת הַחֵּל־הַנָּה לְבְנֵּי

יִשְּׂרְאֵלְ אֲשֶׁר־בִּּנְשָׁנִים עַד־צְרְפַּת וְגָלֶת יְרְוּשְׁלַם אֲשֶׁר בִּסְפָּרֶד יְרְשׁׁוּ אֵת עְּרֵי

•• הַנֵּנֵב: וְעָלָוּ מְוֹשִׁנִים בְּהַר צִּיּוֹן לִשְּׁפִּט אֶת־הַר עַשֶּׁו וְהָיְתָה לַיִהֹנָה הַפְּלוּבֵה: ס

סג אּנְאוּלֵי יְהֹנֶה וְלָךְ יָקּרָא דְרוּשָּׁה עִיר לָא נְשֶוֶבָה: <u>זָהוֹבָּא מֵאֶדׁוֹם</u> חֲסָוּץ בְּנָדִים מִבָּצְרָׁה זָה הָדְוּר בִּלְכוּשׁוֹ צֹעֶה בְּרָב

י לְאָרֶץ נִצְחָם:
י לָאָרֶץ נִצְחָם:

י זְכָר יְהֹנָה וֹ לִבְנֵי אֱדִּוֹם אַת יְוֹם יְרוּשָּׁבְם י זְכָר יְהֹנָה וֹ לִבְנֵי אֱדִּוֹם אַת יְוֹם יְרוּשָּׁבָם הַאַּמְרִים עָרוּ ו עָרוּ עַר עַד הַיְסְוֹד בָּה: הַשִּּבר בָּבֶּל הַשְּׁרְּוּדָה אַשְּׁבֵי וֹ שֶׁיִּשׁלֶּם -לֶךְ אֶת -עִלְלַיִדְ שָׁנְמַלְיְתְּ לְנוּ: אַשִּׁבִי וֹ שִּׁיֹאחֵׁז וְנִפֵּץ אֶת -עלְלַיִדְ אֶל-הַפָּלֵע:

3 27,6

ייּשֶּבֶת וְשִׁמְתִּה' בַּת־אֲדֹּוֹם יוֹשֶׁבֶת' בְּאָרֶץ עִוּץ גַּם־עֶלֵיִדְ תְּעֲבָר־כֹּוֹס תִּשְּׁכְּרָי בּ וְתִתְעֶרֶי: תַּם־עֲוֹנִדְּ בַּת־צִיּוֹן לָא יוֹסִיף לְהַגְּלוֹתֵךְ פָּקָד עֲוֹנֵדְ בַּת־אֱדֹוֹם גָּלָה עַל־חַפֹּאתִיִּדְ: Genzbegistegends vol. I 89, 749-750

Moses did not himself set out to battle against this dangerous foe of Israel, but he sent his servant Joshua, and for good reasons. Moses knew that only a descendant of Rachel, like the Ephraimite Joshua, could conquer the descendant of Esau. All the sons of Jacob had taken part in the unbrotherly act of selling Joseph as a slave, hence none of their descendants might stand up in battle against the descendant of Esau; for they who had themselves acted unnaturally to a brother, could hardly hope for God's assistance in a struggle with the unbrotherly

Edomites. Only the descendants of Joseph, the man who had been generous and good to his brothers, might hope that God would grant them aid against the unbrotherly descendants of Esau. In many other respects, too, Joseph was the opposite of Esau, and his services stood his descendants in good stead in their battles against the descendants of Esau. Esau was the firstborn of his father, but through his evil deeds he lost his birthright; Joseph, on the other hand, was the youngest of his father's sons, and through his good deeds was he found worthy of enjoying the rights of a firstborn son. Joseph had faith in the resurrection, while Esau denied it; hence God said, "Joseph, the devout, shall be the one to visit merited punishment on Esau, the unbelieving." Joseph associated with two wicked men, Potiphar and Pharaoh, yet he did not follow their example; Esau associated with two pious men, his father and his brother, yet he did not follow their example. "Hence," said God, "Joseph, who did not follow the example of wicked men, shall visit punishment upon him who did not follow the example of pious men." Esau soiled his life with lewdness and murder; Joseph was chaste and shunned bloodshed, hence God delivered Esau's descendants into the hands of Joseph's descendants. And, as in the course of history only the descendants of Joseph were victorious over the descendants of Esau, so will it be in the future, at the final reckoning between the angel of Esau and the angels of the Jews. The angel of Reuben will be rebuffed by the angel of Esau with these words, "You represent one who had illegal relations with his father's wife"; the angels of Simeon and Levi will have to listen to this reproof, "You represent people who slew the inhabitants of Shechem"; the angel of Judah will be repulsed with the words, "Judah had illicit relations with his daughter-in-law." And the angels of the other tribes will be repulsed by Esau's angel, when he points out to them that they all took part in selling

Joseph. The only one whom he will not be able to repulse will be Joseph's angel, to whom he will be delivered and by whom he will be destroyed; Joseph will be the flame and Esau the straw burned in the flame. 142